

El país dels Pirineus renovarà diumenge vinent la cambra parlamentària, el Consell General, en un moment en què la comunitat internacional el té sota el punt de mira a causa de l'opacitat bancària i la condició de paradís fiscal. Totes les candidatures coincideixen a destacar la necessitat de 'canvis' i de 'reformes'.

Andorra s'enfronta a unes eleccions decisives

Un cens de 20.298 electors andorranos, d'un total de 83.000 habitants del país, són cridats a les urnes per a les cinquentes eleccions generals que hi tenen lloc d'ençà que Andorra es va dotar d'una constitució democràtica, el 1993. Unes eleccions que es fan en data regular, quasi exactament quatre anys després de les anteriors del 2005, però que han estat qualificades de *decisives* perquè coincideixen amb un punt d'inflexió històric que obliga el país a fer un tomb de 180 graus en dues de les seves conegudes *especificitats*: el manteniment del secret bancari a ultrança i la condició de paradís fiscal.

Aquests canvis, l'exigència dels quals era reclamada des de feia anys per l'OCDE i pels estats veïns espanyol i francès, però que el govern d'Albert Pintat havia anat diferint amb pal·liatius insuficients, es van imposar com una espasa de Dàmocles quan, a principi de febrer passat, el copríncep francès, Nicolas Sarkozy, els va exigir d'immediat, sota l'amenaça d'abdicar el seu càrrec de cap d'estat andorrà que deté conjuntament amb el bisbe d'Urgell. D'aquesta manera, el president francès conjurava el temor que no li esclatés a les mans un escàndol de gran magnitud pel fet d'estar lligat al més alt nivell institucional en aquest petit estat europeu, assenyalat per la comunitat internacional com a econòmicament lesiu.

Des d'aquell moment, a Andorra tot es va capgirar. Albert Pintat ja havia convocat les eleccions i el seu grup polític, el Partit Liberal d'Andorra (PLA), l'havia proclamat candidat a cap de govern amb l'esperança i moltes possibilitats de repetir al càrrec en una segona legislatura. L'*huracà* Sarkozy va fer, però, que qui ja era cap de govern en funcions dimitís de candidat a fi de poder dedicar-se amb més llibertat a complir allò que hom li exigia des de l'exterior: un compromís ferm, en nom d'Andorra, de fer les reformes necessàries per a deixar de ser un paradís fiscal.

Pintat va fer la seva feina contra rellotge i el 10 de març signava al palau de l'Elisi l'anomenada "declaració de París", en virtut de la qual Andorra es compromet a aixecar el secret bancari en el cas d'intercanvi d'informacions no més tard del 15 de novembre vinent, i igualment a adoptar un model de fiscalitat adequat als estàndards europeus. La declaració de París, que el conservadorisme andorrà i fins i tot una part del progressisme ha volgut veure com una humiliació i com un tort a la sobirania comès per un copríncep poc menys que traïdor, constitueix de fet el cant del cigne de l'Andorra díscola en matèria de cooperació fiscal. També era el sal·conduït que Sarkozy necessitava per a presentar-se a la reunió del 2 d'abril

del G20 a Londres net de tota connivència amb un país deslleial: Andorra s'havia compromès a fer les reformes i Mònaco, protegit del govern francès, també n'havia donat garanties.

A títol intern, però, la retirada de Pintat com a candidat, enmig de la sensació de fracàs per una gestió que havia abocat el país a un atzucac internacional, va fer que el PLA no trobés cap més *baró* del partit disposat a ser candidat fins el dia abans de tancar-se el registre de llistes electorals i que, d'una altra banda, no tingués prou forces per a concórrer sol als comicis i ho hagués de fer juntament amb formacions menors sota el nom de Coalició Reformista (CR), encapçalada per Joan Gabriel, que durant l'última legislatura ha ocupat el càrrec de síndic general o president del Parlament.

Els socialdemòcrates, favors.

En aquestes eleccions del 26 d'abril a una cambra que es nodreix doblement per candidatures en circumscripció *nacional* i candidatures parroquials, hi ha cinc aspirants a cap de govern que encapçalen les cinc llistes nacionals presentades. Totes cinc coincideixen –si us plau per força– a destacar la voluntat de *canvi* i de *reformes*.

Segons una enquesta d'opinió feta pública pel govern just abans de començar la campanya el 14 d'abril, el Partit Socialdemòcrata (PS) serà el favorit dels electors, amb un 29,6% d'intenció de vot, a una considerable distància del PLA, pel qual es decantaria un 11,1%, i de la nova formació Andorra pel Canvi (ApC), que rebria un 7,3% dels vots. Els Verds i la Unió Nacional de Progrés obtindrien uns simbòlics 2,1% i 0,5%, respectivament. A aquests percentatges, indicadors d'una tendència general, cal aplicar-hi, però, un considerable correctiu d'incertesa, perquè el 40% dels enquestats es van mostrar indecisos o no van voler revelar telefònicament la intenció de vot.

Tot resta obert, doncs, amb vista a diumenge vinent. En el cas de confirmar-se un triomf socialdemòcrata i que aquest partit tingués la majoria absoluta, correspondria de formar govern al veterà polític Jaume Bartumeu, que finalment assoliria aquest càrrec després d'aspirar-hi a cinc cites

A l'esquerra, el socialdemòcrata Jaume Bartumeu, que surt favorit en aquestes eleccions per ocupar el lloc de cap de govern. Si es confirmessin les previsions de les enquestes, Bartumeu hauria aconseguit el càrrec al cinquè intent. A la dreta, Joan Gabriel Estany, candidat de Coalició Reformista.

electorals. Si passés això, el capgirament polític al poder seria històric i, de fet, impensable fins fa dos mesos: en certa manera, i volent-ho o no –hi ha alguns elements, concretats en humiliacions protocol·làries al govern Pintat, que poden fer pensar que sí que ho vol–, Sarkozy hauria lliurat el poder a la socialdemocràcia. En el cas contrari –que la victòria correspon-

Una victòria socialdemòcrata fóra un capgirament polític, impensable fa dos mesos

gués a CR–, seria Joan Gabriel qui hauria de demostrar des de l'executiu que la voluntat d'arraconar el sector immobiliari del PLA, preconitzada per la seva *operació reformista*, no era una simple cortina de fum. Entremig, la tercera força en lliça, ApC, encapçalada per Eusebi Nomen –un tecnòcrata novell en política que amb un equip heterogeni assaja una *tercera via*–, pot molt ben ser cridada a fer de frontissa i podria trobar-se en situació d'arbitrar la futura cambra parlamentària.

Sigui com sigui, caldrà esperar el resultat de les eleccions de diumenge per veure fins a quin punt els darrers esdeveniments hauran influït o no en l'actitud de l'electorat andorrà, que des del 1997 ha mantingut al poder les

forces conservadores més dependents de poders fàctics immobilitistes com la gran empresa, la banca i el neocaciquisme parroquial, i si decididament es decanta o no per les opcions de canvi.

En tot cas, la cambra parlamentària i el govern que surtin d'aquestes eleccions hauran d'afrontar com a peu forçat i a data fixa el compliment de la declaració de París, per tal de fer sortir el país de la llista de paradisos fiscals del G20 i de l'OCDE i conjurar d'una vegada per totes l'amenaça d'abdicació del copríncep francès, que, si s'acomplia, desfermaria una crisi institucional de conseqüències incalculables.

Àlvar Valls